

Öt éves a gyarapodó e-könyvtár

Dr. Latorcai Csaba helyettes államtitkár köszöntője

Tisztelt Elnök Hölgyek és Urak, Felelős Szerkesztő Úr! Kedves Egybegyűltek!

Örömömmre szolgál, hogy személyesen, ismét itt, az Országos Horvát Önkormányzat Székházában, Budapesten köszönhetem Barna Gábor urat, az „Örökség-Kultúra” Oktatási E-Könyvtár vezetőjét, felelős szerkesztőjét és minden kedves érdeklődőt.

„Igen értékes gyűjteményről van szó... folyamatosan kell bővülnie az elektronikus örökségtárnak...” – hangzott el a német országos önkormányzat helyiségében nem is olyan régen, és ezzel a konferencián jelenlévő minden egyes résztvevő egyetértett.

Ezt a kiragadott mondatot a tavaly márciusban megrendezett „A magyarországi nemzeti és etnikai kisebbségek kultúrája a közoktatásban, közművelődésben az «Örökség-Kultúra» Oktatási Elektronikus Könyvtár fejlesztése révén” című értékelő-bemutató előadáson hallhatták, amikor a legújabb eredményekről és a lehetőségekről tájékoztatták az illetékesek a magyarországi nemzetiségek, a nemzetiségekkel foglalkozó szakemberek és a sajtó képviselőit. Már akkor körvonalazódtak nagyvonalakban az Örökség-Kultúra nonprofit oktatási e-könyvtár azon előnyei, amelyeket felhasználva könnyen megismertethetjük a Magyarországon jelenlévő nemzetiségek szellemi termésének a legkiválóbbjait a többségi társadalommal, és a nemzetiségek pedig könnyen tudomást szerezhetnek más nemzetiségek tevékenységeiről.

A több éve folyamatosan fejlesztett és az UNESCO kiemelt mintaprojektjeként is sokat emlegetett „Örökség-Kultúra” program egyidejűleg szolgálja a szellemi kulturális örökség megőrzését, valamint a helyi közösségek önfelmutatási igényét a valóban nagy nyilvánosság felé. Ennek a jegyében, immár öt éve működik sikeresen az „Örökség-Kultúra” honlap, a szóban forgó aloldalán pedig könyvek, tanulmányok, folyóiratok digitalizált változatait tartalmazva magyarul és mind a tizenhárom hazai nemzetiség nyelvéen.

„Tőlünk függ minden, csak akarjunk” – Gróf Széchenyi István szavaival élve büszkén elmondhatjuk, hogy jelentős állami támogatással több száz nemzetiségi nyelvű és a nemzetiségekkel foglalkozó dokumentumot – kisebbségtudományi irodalmat, monográfiát, periodikát, képi és hangzó anyagot, multimédiát – tettek fel a szerkesztők a világhálóra anyanyelven és magyarul. A 2011. decemberi állapot szerint ezek száma 327.

Jó érzéssel tölt el azt látni, hogy a tananyagfejlesztéssel, a tudományos-ismeretterjesztő jellegű anyagok gyűjtésével, annak a közzétételével foglalkozó és a non-profit jellegű „Örökség-Kultúra” Oktatási E-Könyvtár szerkesztésével megbízott Iroda számos témakört dolgoz fel, de közülük különösen fontos, – ahogyan a mi szívünknek is – a nemzetiségeké.

A szerkesztőség fő feladatának tekinti a magyar és a nemzetiségi anyanyelvű közoktatás minden szintjének e-tananyag segédletekkel való ellátását. E szellemi termékek minél szélesebb körű társadalmi közzététele – mind pedagógiai, mind közismereti szempontokat tekintve – a kisközösségek és a nagyobb nemzeti közösségek számára egyértelműen kívánatosak. Az Irodájuk által a Sulinet portálon folyamatosan fejlesztett multimédiás e-tartalom Magyarország legnagyobb infokommunikációs technológia alapú oktatási és tudomány népszerűsítő segédanyag gyűjteménye. Reményeim szerint ez az adatbázis nagy segítség lehet az integrációban és az európai identitás kialakításában, hiszen az erős öntudatú és magas kulturális színvonalú közösségek természetes igénye, hogy alkalmakat teremtsen az értékeinek a többség, sőt a világ irányában is való felmutatására és saját kohéziójának az egyidejű erősítésére.

A kulturálisan sokszínű Magyarország, a politikai rendszer megváltozását követően, kiemelt figyelmet szentel a területén élő nemzetiségek jogai biztosításának, a nemzeti identitás erősítésének a kultúra eszközeivel. Ez egyben a kulturális sokszínűség megőrzését és egymás kulturális értékeinek a megismerését és megismertetését is jelenti. A kisebbségi jogok védelme folyamatosan fejlődött az elmúlt évtizedekben. Az ezzel kapcsolatos jogszabályok sorában kiemelkedő jelentősége van a nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól szóló 1993. évi LXXVII. törvény megszületésének, majd a tapasztalatok leszűrése nyomán megalkotott, a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. új nemzetiségi törvénynek. Magyarország 2012. január 1-jén hatályba lépett új Alaptörvénye és a nemzetiségek jogait bővítő törvény, egymással összhangban, széleskörű konzultáció nyomán, az eddigi eredmények megtartásával, azok továbbfejlesztésével pontosítja és szélesíti ki a tizenhárom őshonos közösséghez tartozó személyek egyéni és kollektív jogait.

A Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium Egyházi, Nemzetiségi és Civil Társadalmi Kapcsolatokért Felelős Államtitkársága és a magam nevében gratulálok Önöknek, egyben hadd idézzem Magyarországi új Alaptörvényének beköszöntő soraiból a következőket:

„Vállaljuk, hogy örökségünket, egyedülálló nyelvünket, a magyar kultúrát, a magyarországi nemzetiségek nyelvét és kultúráját, a Kárpát-medence természet adta és ember alkotta értékeit ápoljuk és megővjük. (...) Hisszük, hogy nemzeti kultúránk gazdag hozzájárulás az európai egység sokszínűségéhez. Tiszteljük más népek szabadságát és kultúráját, együttműködésre törekszünk a világ minden nemzetével.”

További jó munkát és erőfeszítésükhöz töretlen kitartást kívánok!

Dr. Latorcai Csaba

Hepp Mihály
az Országos
Önkormányzatok
Szövetségének
elnöke, Dr. Latorcai
Csaba helyettes
államtitkár és
Barna Gábor felelős
szerkesztő

Az „Örökség-Kultúra” Oktatási Elektronikus Könyv- és Médiatár

A kulturális infókommunikációval, tananyagfejlesztéssel, tudományos-ismeretterjesztő jellegű anyagok gyűjtésével, szerkesztésével, közzétételével másfél évtizede foglalkozó iroda (az „Örökség-Kultúra” Oktatási E-könyvtár Szerkesztősége) – kormányzati portálok és az MTA témafelelőse, szakreferensi minőségében (magyarorszag.hu, nemzetijelkepek.hu, sulinet.hu) a magyar és nemzetiségi anyanyelvű közoktatás s tudományos-ismeretterjesztés minden szintjének hiánypótló e-tananyag-segédletekkel való ellátását tekinti fő feladatának. Munkáját non-profit jelleggel végzi.

Témakörei: a címertár; a megyék, települések öröksége; a külföldi magyarság; a magyarországi kisebbségek; a tudomány és ismeretterjesztés; az ipar- és

gazdaságtörténet; a múzeumok; az egyháztörténet; a felsőoktatás; a sporttörténet, a művészetek stb.

A kész elektronikus tartalmak (több ezer kötetnyi szöveg, sokórányi hanganyag és mozgóképek) oktatási-kutatási célra történő elérhetővé tétele a Sulinet közoktatási portál felületéről az „Örökség-Kultúra” tematikus fő fejezet letöltésével történik meg. A www.sulinet.hu/oroksegtar infó-kommunikációs technológia alapú, kétirányú használhatóságú (!) digitális tudásbázis és közmédiium.

Az „Örökség-Kultúra” Oktatási E-Könyvtár a világon bármely internethasználó által elérhető teljes értékű elektronikus tájékoztatói felület. A tömeges oktatási-ismeretterjesztő célú társadalmi használat 2012 elejétől, a komplex és folyamatosan bővülő tar-

talom egységes és rendszeres letöltésével válik lehetővé minden iskolában, valamint közkönyvtárban. A letöltések révén csak a Kárpát-medencében 8-10 ezer „E-fiókkönyvtár” létesült, illetve létestül ezen intézmények stabil adattárolóin. Így megteremtődik a külső hálózattól független akadálymentes offline munka, az ismeretátadás sokrétű lehetősége.

Az Oktatási E-Könyvtár Szerkesztőségének vállalt célja a technikailag legszélesebb hazai és küllhoni iskolai, könyvtári környezet elektronikus megújítása és az, hogy folyamatosan lényegi közhasznú tartalmakat nyújtson a magyar s a nemzetiségi anyanyelvű oktatásnak és kulturális-ismeretterjesztésnek.

Hasonló jellegű és léptékű, a teljes társadalmat és azon belül a több millió főt számláló célcsoport számára ilyen hatékony, innovatív kulturális infrastruktúrát még sehol a világon nem hoztak létre.

A kiemelten közhasznú tartalmak elektronikus megosztása lendületet adhat az újabb kutatásoknak, gyűjtéseknek; a fiatalok szerzőként történő opcionális bevonása pedig (saját készítésű anyagaik interaktív megjelenítése révén) komoly motivációs hatást fog gyakorolni az oktatás-nevelésben, jótékonyan befolyásolva a tömegkultúra értékközpontú átforgalmát.

Az évek óta folyamatosan fejlesztett, több ezer címet-tartalmat összefogó E-Könyvtár felbecsülhetetlen kulturális értéke révén a gerincét fogja képezni Magyarország Európai Unió bemutatkozásának a „Teach Hungary!”-nek (együttal részévé válik az Europeana Localnak). A program keretében az Unió tagországok 3000 könyvtára és oktatási intézménye kapja meg a teljes összeállítást. Ez a digitális Blu-ray-lemez a helyszínenként létrehozandó, Magyaror-

szágról szóló tudományos, kulturális tartalombázis alapja lesz, amellyel országunk megkezdi valódi kulturális párbeszédét az Unió polgárok tízmillióival.

A magyar „Örökség-Kultúra” Oktatási E-Könyvtár programot az Európai Bizottság két biztosi területen is befogadta (digitális gazdaság és kultúra, valamint oktatásügy, kultúra, többnyelvűség és ifjúsáspolitikai) az Unió mintaprojektte nyilvánítására.

Barna Gábor

irodavezető, felelős szerkesztő,

Dr. Marjanucz László

SZTE tanszékvezető egyetemi docens

A programmal együttműködő fontosabb partnerek:

Miniszterelnökség,

Nemzeti Erőforrás Minisztérium,

Külügyminisztérium,

Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium,

MTA Közoktatási Elnöki Bizottság,

TIT Tudományos Ismeretterjesztő Társulat,

Felsőoktatási és Tudományos Tanács – FTT Magyar UNESCO Társaság,

Gimnáziumok Országos Szövetsége,

Általános Iskolai Igazgatók Országos Szövetsége,

Megyei és települési önkormányzatok szövetségei,

Magyarországi kisebbségek önkormányzatai

Mintha valóban ott lenne az a sok könyv

Beszélgetés Barna Gáborral, az elektronikus könyvtár felelős szerkesztőjével

– *Miért fontos az, hogy a magyarországi nemzetiségek kultúráját a közoktatásban és a közművelődésben is bemutassuk, s mindenki megismerhesse?*

– Tizenhárom olyan nemzetiségről beszélünk, amely nagyon régóta él együtt a magyarsággal. Az elmúlt évszázadokban bebizonyosodott, hogy hagyományaik és munkásságuk minden területen igen fontos kiegészítői az összmagyar kultúrának. Saját kulturális megjelenítésük és identitás-megőrzési szándékuk – amely most, a XXI. század elején nem csak a régmúltba nyúlik vissza, hanem az elmúlt évtizedeket is felmutatja – igen fontos tényezője annak, hogy miként fogunk, miként leszünk képesek hosszú távon együtt élni.

– *Mi indokolja egy ilyen jellegű elektronikus könyvtár létrehozását?*

– Nemzetiségeink eddigi megjelenítése, amelyet csöppet sem szabad lebecsülni, elsősorban a nyomtatott formákhoz kötődött. Később elektronikus és egyéb multimédiás lehetőségek – rádió, tévé – is csatlakoztak ehhez, amelyek révén már a társadalom nagyobb rétegét is elérték. Mégis azt mondom, hogy a komoly, tudományos tartalmak nyomtatásban láttak napvilágot. Ez sajnos a korlátozott példányszámokból adódóan csak kis elérést tett lehetővé. Időközben azonban alaposan megváltoztak az információ-közvetítés lehetőségei, de átforgalmódott a népesség – és ezen belül is a fiatalság – fogyasztási, tájékozási

szokása is. Az elektronikus könyvtár a könnyebb, és mindenki általi hozzáférést biztosítja.

– *Hogyan kell elképzelni az Ön által szerkesztett elektronikus könyvtárat?*

– Úgy tudnám ezt érzékeltetni, hogy ugyanazokat a lehetőségeket, illetve azok kibővített formáját nyújtjuk, mint egy valóságos könyvtár. Mintha könyveket vennénk le a könyvtár polcairól, vagy kikérnénk ott egy CD-lemezt, hangzó anyaggal, esetleg filmarchívumból válogatnánk. Azzal a most már több mint négyszáz tételnyi anyaggal ugyanis, amit on-line formában elérhetővé tettünk, ezt a teljes formátumcsokrot fel tudjuk mutatni. Ez azonban még csak a tartalomfejlesztés első időszakának eredménye. Ősztől azt fogjuk kérni, hogy ezt a – sok más témával együtt már huszonvalahány gigabite-nyi tartalmat – töltsék le az iskolák és a könyvtárak a saját szervereikre, hogy ott már az off-line internetről, illetve a világhálótól függetlenül használhassák. Úgy, mintha az iskolában valóban ott lenne ez a sok könyv, videó és hangzó anyag. Így mindenki egyszerre tudna hozzáférni.

– *Milyen dokumentumokból áll a négyszáz tétel?*

– Olyan monográfiákat és hangzó anyagokat tartalmaz, amelyek az adott nemzetiség népdalait örökítik meg, filmeket, amiken néptáncaik, ünnepi eseményeik láthatók. Egyik kedvenc témám a fiatalok önálló videóit tartalmazó internetes alkalmazás, amit a magyarországi németek kezdtek el, és a saját, legszűkebb, elsősorban családi közösségeikben készített felvételekkel igyekeznek bemutatni a hagyományukat. Ezek az első körben a legszűkebb

közösségnek szánt munkák, amennyiben valóban érdekesek (márpedig könnyen azzá válhatnak), akkor a legtágabb társadalmi közösség számára is azok. Ha a tartalmakról beszélünk, akkor a flórától a faunáig, a néprajztól a társadalomtörténetig minden egyes terület képviselve van, s szeretnénk, hogy így is maradjon. Minden olyan anyagot befogadunk, ami egy bizonyos tudományos és kulturális szintet megüt. Szeretnénk, ha nemcsak a legszűkebb értelemben vett szakemberek küldenének tartalmakat, hanem olyan oktatók, fiatalok is, akik munkája éppúgy érdemes.

– *Az, hogy ősztől az iskolák számára is lehetővé tesszük, sőt kéri, hogy töltsék le ezt az elektronikus könyvtárat, illetve, az új dokumentumok feltöltésénél is számítanak a fiatalokra, azt jelenti, hogy ők számítanak az elsődleges célközönségnek?*

– A közkönyvtári környezetet minden egyes könyvtárlátogató – adott esetben a Magyarországon tartózkodó bármely külföldi – számára is lehetővé teszi, hogy akár a saját nyelvén is elérhessen tartalmakat. Nemcsak nemzetiségi, hanem egyháztörténeti, településtörténeti forrásokat is, amelyek éppúgy megtalálhatóak nálunk. A fiatalok valóban nagyon fontosak. Ezt az Új Nemzedék Jövőjéért Program is hangsúlyozza, amelyben a kormányzat szereplői, a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium s a Nemzeti Erőforrás Minisztérium együttműködésében kifejezték: a változások erőforrásait mindenféleképpen a jövőben, az innovatív és önálló cselekvésre képes fiatalokban látjuk.

Kozák Annamária

Olvassa a BARÁTSÁG-ot!

Fizessen elő most 2012-re!

Éves előfizetési díj: 3000 Ft

A folyóirat előfizethető átutalással:

a **Filantrop Társaság Barátság Egyesülete**
OTP-számlaszámán: 11711034-20813402

e-mail címeink: baratsag@upcmail.hu,
eva.mayer@nemzetisegek.hu

honlapunk: www.nemzetisegek.hu

Várjuk könyvtárak, iskolák, kisebbségi önkormányzatok, egyesületek, baráti körök jelentkezését!

KULTURÁLIS, INFORMÁCIÓS ÉS KIADÓI NONPROFIT KFT.

KÖNYVKIADÓ ÉS DIGITÁLIS NYOMDA

- DIGITÁLIS NYOMTATÁS
- GRAFIKAI STÚDIÓ
- KIS PÉLDÁNYSZÁMÚ KÖNYVEK
- TANKÖNYVEK, KATALÓGUSOK
- ÚJSÁGOK, FOLYÓIRATOK

1065 BUDAPEST, NAGYMEZŐ UTCA 68.

Telefon: 06 1 269-1974 • Telefon/fax: 06 1 269-2811
E-mail: croatica@croatica.hu • Webcím: www.croatica.hu